

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Ніжинський державний університет
імені Миколи Гоголя

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії,
ректор університету

Олександр САМОЙЛЕНКО

_____ 2023р.

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ІСПИТУ

на здобуття освітнього ступеня магістра

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 07 Управління та адміністрування

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 073 Менеджмент

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА: Менеджмент в освіті

РОЗГЛЯНУТО та ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні Вченої ради
факультету педагогіки, психології, соціальної
роботи та мистецтв
Протокол № 7 від 25 квітня 2023р.

Голова Вченої ради Олексій ТИМОШЕНКО

Ніжин - 2023

Критерії оцінювання рівня готовності абітурієнтів до навчання

180-200 - вступник бездоганно володіє теоретичним матеріалом відповідної освітньої програми, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної програми вступного іспиту зі спеціальності, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок,

159-179 - вступник добре володіє теоретичним матеріалом відповідної освітньої програми та основними аспектами з джерел літератури, аргументовано викладає його; висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту; добре орієнтується у питаннях відповідної теми програми вступного іспиту зі спеціальності.

140-160 – вступник володіє теоретичними знаннями програми вступного іспиту з відповідної освітньої програми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у вступника невпевненість або відсутність стабільних знань.

125-140 – вступник розкрив меншу частину основних понять; не точно використав основні категорії і поняття, відповіді за змістом питань неповні; виникли проблеми в обґрунтуванні висновків, аргументацій; немає відповіді на більшість додаткових питань.

124-100 – вступник зазнає труднощі при розкритті змісту основних понять. Допускає значну кількість помилок у відтворенні програмного матеріалу. Слабо володіє основними поняттями, розкриває сутність явищ, понять на рівні відтворення. Не може поєднати набуті знання з практикою. Відповіді на запитання фрагментарні, не відображають суті проблеми.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ТЕМА 1. СИСТЕМА НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ, ЇЇ СТАНОВЛЕННЯ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ

Поняття про систему освіти. Залежність системи освіти від соціально-економічних, національних і культурних факторів. Становлення системи освіти в Україні. Нормативна база освітньої галузі. Основні принципи побудови системи освіти в Україні: доступність, рівність умов, гуманізм, демократизм, пріоритетність загальнонародських духовних цінностей, органічний зв'язок з світовою та національною історією, культурою, незалежність освіти від політичних партій, громадських і релігійних організацій; науковий, світських характер освіти; інтеграція з наукою і виробництвом; взаємозв'язок з освітою інших країн; гнучкість і прогностичність системи освіти; єдність і наступність; безперервність і різноманітність; поєднання державного управління і громадського самоврядування.

Освітні рівні, освітньо-кваліфікаційні рівні. Різноманітність типів навчальних закладів. Навчально-виховні заклади для розвитку здібностей, талантів обдарованих дітей.

Основні поняття: школознавство, управління, керівництво, система освіти, принципи системи освіти, типи загальноосвітніх навчальних закладів, освітні рівні, освітньо-кваліфікаційні рівні.

ТЕМА 2. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ І КЕРІВНИЦТВА ОСВІТОЮ. КЕРІВНИЦТВО ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

Система управління освітою в Україні. Принципи управління освітою: демократизація, гуманізація, науковість, системність і цілісність в управлінні; реальне поєднання централізації і децентралізації керівництва; єдність єдиноначальності і колегіальності в управлінні; об'єктивність і повнота інформації в управлінні. Органи управління освітою, їх функції і структура.

Основні документи, що визначають систему управління і керівництва закладом освіти: Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про дошкільну освіту». Основні функції управління: аналіз і планування, організація і контроль, координація і стимулювання.

Управлінські органи в закладі освіти. Органи колегіального управління закладом освіти (загальні збори (конференція), рада школи, педагогічна рада, нарада при директорі, його заступниках). Зміст і організація їх роботи.

Управлінська діяльність адміністрації закладу освіти. Функції директора закладу освіти та його заступників.

Планування роботи закладу освіти. Форми планування (текстовий, графічний, змішаний). Види планування (перспективне, річне, поточне).

Основні поняття: управління, керівництво, принципи управління, функції управління, управлінські органи, планування.

ТЕМА 2. МЕТОДИЧНА РОБОТА В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

Роль методичної роботи в підвищенні рівня професійної підготовки педагога. Завдання та зміст методичної роботи. Індивідуальна, групові та колективні форми методичної роботи.

Атестація педагогічних працівників. Мета, завдання та форми атестації педагогічних працівників. Положення про атестацію педагогічних працівників України.

Поняття про передовий педагогічний досвід (ППД), критерії ППД. Форми і методи вивчення, узагальнення і втілення ППД.

Впровадження досягнень педагогічної науки у практику. Основні форми роботи по втіленню досягнень науки і ППД.

Основні поняття: методична робота, атестація педагогічних працівників, передовий педагогічний досвід, критерії ППД.

ПИТАННЯ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Школознавство як галузь педагогіки: сутність, предмет та завдання..
2. Принципи та методи управління закладами освіти.
3. Особливості управління методичною роботою в школі.
4. Структура та органи управління закладами освіти в Україні.
5. Річний план роботи закладу загальної середньої освіти: структура та зміст.
6. Вивчення, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду.
7. Планування роботи закладу освіти.
8. Організація внутрішнього контролю.
9. Функціональні обов'язки та напрями роботи директора закладу освіти.
10. Функціональні обов'язки та напрями роботи заступника директора з навчальної роботи.
11. Функціональні обов'язки та напрями роботи заступника директора з виховної роботи.
12. Діяльність адміністрації закладу освіти з удосконалення професійної підготовки педагогічних кадрів.
13. Структура та функції органів управління закладами освіти.
14. Форми методичної роботи (індивідуальні, групові, колективні) та їх характеристика.
15. Механізм формування складу педагогічних кадрів.
16. Форми і методи використання передового педагогічного досвіду.
17. Специфіка управління навчальною (виховною) роботою в школі.
18. Контрольно-аналітична діяльність директора закладу освіти.
19. Система управління методичною роботою в закладі освіти.
20. Органи колегіального управління закладом освіти, їх характеристика.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Волкова Н. П. Педагогіка [посібник]. К. : Академія, 2003. 576 с.
2. Зайченко І. В. Педагогіка : навч. посібник для студ. вищих пед. навч. закладів. Чернігів:Деснянська правда, 2003. 528 с.
3. Закон України «Про освіту». (2017 р.): URL: <https://www.osvita-konotor.gov.ua/zakon-ukra%D1%97ni-vid-05-09-2017-2145-viii-pro-osvitu.html>
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://www.pedrada.com.ua/article/2732-zakon-ukrani-pro-povnu-zagalnu-serednyu-osvtu>
5. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. К.: Знання-Прес, 2003. 418с.
6. Максимюк С.П. Педагогіка: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Кондор, 2005. 667с.
7. Малафіїк І.В. Дидактика: Навч. посібник для студентів вузів. К.: Кондор, 2005. 398с.
8. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/c842ee6e-98bf-45a2-b0c0-f212a4397449/content>
9. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: Навчальний посібник. К., 2007. 656с.
10. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки. URL: http://oneu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/11/nsro_1221.pdf
11. Нові підходи до управління освітнім закладом в умовах реформування освіти : методичний посібник для керівників закладів загальної середньої освіти / уклад. : Л. М. Михайлова, Л. М. Савенко, В. С. Стасюк. Харків : «Друкарня Мадрид», 2018. 98 с. URL: <file:///D:/Doc/Downloads/241.pdf>
12. Онишків З. Основи управління закладом загальної середньої освіти. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Видавництво: Навчальна книга «Богдан». 2018. 192 с..
13. Пальчевський С.С. Педагогіка: Загальні засади педагогіки. З історії педагогіки. Теорія освіти і навчання (дидактика). Теорія виховання. Школознавство. навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К. : Каравела, 2007. 576 с.
14. Управління закладами освіти: теорія, історія, практика : колективна монографія [Безлюдна Н. В., Бойченко В. В., Бялик О. В., Гагарін М. І. та ін.] / за заг. ред. О. Л. Кірдан. Умань : Візаві, 2020. 290 с. URL: http://eprints.zu.edu.ua/32275/1/%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D1%96_%D1%82%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82_2020%20%D0%92%D0%86%D0%97%D0%90%D0%92%D0%86.pdf
15. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, О.С. Боднар, В.В. Радул, О.М. Старокожко, Ю.І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с. URL:

http://eprints.zu.edu.ua/34103/1/%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%BC%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8_%D0%B1%D0%BB%D0%BE%D0%BA_2022_%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA%20%281%29.pdf

16. Управління загальноосвітніми навчальними закладами як активними системами: моделі та механізми : монографія /Л. Калініна, В. Мелешко, І. Осадчий, Л. Паращенко, М.Топузов / За наук. ред. Л. Калініної. К.: Педагогічна думка, 2018. 224 с.

17. Управління навчальним закладом : Підручник для магістрантів педагогічних університетів / С.Г. Немченко, О.Б. Голік, О.А. Кривильова, О.В. Лебідь. Донецьк : ЛАНДОН-XXI, 2012. 516 с. URL: http://ir.duan.edu.ua/bitstream/123456789/1809/1/%D0%A3%D0%9D%D0%97_%D0%9B%D0%B5%D0%B1%D1%96%D0%B4%D1%8C.pdf

18. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. 2-е вид., випр., доп. К. : Академвидав, 2007. 560 с.

19. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навч. посіб. К.: Знання, 2016. 360 С. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/3148/1/Khrikov2..pdf>

20. Яцура В. В. Менеджмент : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Міністерство освіти і науки України, Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 444 с.

Додаткова:

1. Актуальні проблеми управління закладами освіти: науково-методичний збірник. ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», Відділення післядипломної освіти, Кафедра управління та моніторингу якості освіти ; ред. Л. Є. Сігаєва [та ін.]. Переяслав-Хмельницький , 2015. Вип. 6 . 2018 с.

2. Василенко Н. В. Інноваційна модель сучасного професійного закладу в контексті освітніх реформ в Україні. Управління школою : наук.-метод. журн. 2020. № 4/6(628-630). С. 8-69.

3. Василенко Н. В. Управлінська комунікація керівника навчального закладу. Управління школою : наук.-метод. журн. 2020. № 19/21(643-645). С. 30-61.

4. Волченко Л. П. Модель управління громадсько-активною школою. Управління школою : наук.-метод. журн. 2020. № 13/15(637-639). С. 71-77.

5. Гревцева Є. Управління закладом освіти на засадах гуманізму та людиноцентризму. Педагогічні науки та освіта. Випуск XL–XLI. 2022. С.31-39. URL: file:///D:/Doc/Downloads/XL_XLI-32-40.pdf

6. Григораш О. В. Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти закладу загальної середньої освіти. Управління школою : наук.-метод. журн. 2020. № 7/9(631-633). С. 2-23.

7. Камінська Є. І. Державно-громадське управління у сучасному закладі освіти. Управління школою : наук.-метод. журн. 2020. № 19/21(643-645). С. 62-79.

8. Кононец Н. Вебтехнології при ресурсно-орієнтованому навчанні дисципліни «Управління навчально-виховним процесом». Вища школа : Науково-практичне видання. 2020. № 2. С. 15-27.

9. Кумановська В. В. Діагностика як один із інструментів вивчення професійної компетентності вчителя. Управління школою : наук.-метод. журн. 2020. № 25/27(649-651). С. 39-79.

10. Павлютенков Є М. Основи управління школою. Х. : Основа, 2006. 176 с.

11. Пасічник О. Б. Управлінські аспекти організації освітнього простору для обдарованих школярів. Управління школою : наук.-метод. журн. 2020. № 1/3(625-627). С. 57-58.

12. Піка Т. О. Інноваційні підходи до діяльності педагогічної ради. Управління школою : наук.-метод. журн. 2020. № 4/6(628-630). С. 70-79.

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ

**Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
ФАХОВИЙ ІСПИТ
з галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
на здобуття освітнього ступеня магістра
Форма навчання: денна**

БІЛЕТ № 1

1. Школознавство як галузь педагогіки: сутність, предмет та завдання.
2. Принципи та методи управління закладами освіти.
3. Особливості управління методичною роботою в школі.

**Голова предметної комісії
Голова приймальної комісії**

**Міністерство освіти і науки України
Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя
ФАХОВИЙ ІСПИТ
з галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
на здобуття освітнього ступеня магістра
Форма навчання: денна**

БІЛЕТ № 2

1. Контрольно-аналітична діяльність директора школи.
2. Система управління методичною роботою в школі.
3. Органи колегіального управління школою, їх характеристика.

**Голова предметної комісії
Голова приймальної комісії**

Схвалено на засіданні кафедри педагогіки, початкової освіти та освітнього менеджменту (протокол № 8 від 19 січня 2023 р.)

Підпис голови комісії